

UPPSALA
UNIVERSITET

Dnr 2022/1003

Kvalitet och förnyelse 2024 (KoF24)

Projektdirektiv

Fastställt av Rektor 2022-12-20

2022-12-20

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte	3
2	Mål	3
2.1	Effektmål	3
2.2	Övergripande projektmål	4
3	Genomförande	4
4	Projektorganisation	7
5	Förutsättningar och avgränsningar	8
6	Risker	8
7	Finansiering och projektbudget	9
8	Tidsplan	9
9	Överlämnande och uppföljning	11
10	Bilagor	11

2022-12-20

1 Bakgrund och syfte

Som första universitet i Sverige genomförde Uppsala universitet på eget initiativ en universitetsövergripande forskningsutvärdering med extern granskning 2007, Kvalitet och förnyelse 2007 (KoF07). Den följdes fyra år senare av Kvalitet och förnyelse 2011 (KoF11). Upplägget i dessa två forskningsutvärderingar liknade till stor del varandra och fokuserade på forskningens resultat. Kvalitet och förnyelse 2017 (KoF17) fokuserade i större grad på kvalitetsdrivande förutsättningar och processer för god forskning.

Rektor uppdrog 2021-03-30 en arbetsgrupp att genomföra en förstudie inför en ny forskningsutvärdering, Kvalitet och förnyelse 2024 (KoF24).¹ I januari 2022 lämnades förstudien över till rektor (UFV 2021/524). De förslag som presenteras i förstudien bygger på arbetsgruppens diskussioner, inhämtning av erfarenheter och synpunkter från organisationen, omvärldsbevakning, SUHF:s ramverk och de externa krav som ställs på svenska lärosäten. Utvärderingen Kvalitet och förnyelse 2024 (KoF24) har utformats mot bakgrund av arbetsgruppens förslag.

I KoF24 utvärderas två universitetsgemensamma teman och vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar genomförs av forskning och forskningsmiljöer.

Forskningsutvärderingen KoF24 tar sin utgångspunkt i Uppsala universitets mål och strategier (UFV 2018/641). Utvärderingen ska vara framåtsyftande och kvalitetsdrivande i förhållande till universitetets övergripande mål att bedriva utbildning och forskning av högsta kvalitet och relevans. De indikatorer som identifierats för att följa upp målen (UFV 2020/937) kommer att användas som underlag i självvärderingsarbete och för bedömargrupperna.

Förmåga till kvalitet i forskningen påverkas av beslut och processer på alla nivåer vid universitetet, och hur aktörer på dessa nivåer förmår samarbeta. I KoF24 kommer fler nivåer och verksamheter att inkluderas i utvärderingen, exempelvis universitetsledning, vetenskapsområden, fakulteter, institutioner, forskningsmiljöer och viss stödverksamhet. Tidigare utvärderingar har i första hand fokuserat på institutionsnivån, även om uppföljningen av KoF17 omfattade universitetsnivån. En annan skillnad mot tidigare är att utvärderingen av forskningen och forskningsmiljöerna sker i vetenskapsområdenas egen regi (i likhet med vad som gäller för universitetets utbildningsutvärderingar). Därutöver sker universitetsgemensam tematisk utvärdering av två områden: forskningsinfrastruktur samt tvär- och mångvetenskaplig forskning. Nytt är också att resultaten från KoF24 delas vid en universitetsgemensam konferens.

2 Mål

2.1 Effektmål

Målet med KoF24 är att stärka Uppsala universitets förmåga att bedriva forskning av högsta kvalitet och relevans. Genom att flytta forskningsfronten framåt blir det också större möjlighet att genom samverkan göra skillnad i samhället. Forskningens kvalitet främjas av insikt om egna styrkor och svagheter. KoF24 ska ge kunskap om dessa styrkor och svagheter, liksom de möjligheter och utmaningar som verksamheten står inför, för att kunna agera i förhållande till dem.

¹ Förstudie KoF24 – arbetsgruppens förslag (UFV 2021/524)

2022-12-20

2.2 Övergripande projektmål

KoF24 förväntas bidra till ökad kunskap om forskningens förutsättningar, möjligheter och utmaningar samt bidra med rekommendationer från externa bedömare som underlag för kvalitetsutveckling på alla nivåer inom universitetet.

3 Genomförande

KoF24 är en sammanhållen forskningsutvärdering vid Uppsala universitet även om den kommer att genomföras i två delar; dels *en universitetsgemensam utvärdering* som omfattar universitetsledning, viss stödverksamhet, vetenskapsområden och fakulteter, dels *vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar* av forskning och forskningsmiljöer. Genomförande av dessa två delar kommer att bidra till en ökad kunskap om universitetets förutsättningar och forskningsverksamhet. Denna kunskap kan i ett senare skede komma att underbygga olika strategiska satsningar.

Utvärdering av universitetsgemensamma teman

Den universitetsgemensamma utvärderingen innefattar två teman med en bedömarpanel för varje tema. Genom utvärderingen belyses styrkor, svagheter, behov och utvecklingsområden avseende:

- *Forskningsinfrastruktur (Panel 1)*
Utvärderingen belyser hur universitetsledningen och vetenskapsområden/fakulteter arbetar med forskningsinfrastrukturer över hela dess livscykel, dvs. från initiering till nedläggning. Forskningsinfrastrukturerna i sig utvärderas inte utan utvärderingen fokuserar på hur universitetet arbetar med forskningsinfrastruktur som förutsättning för god forskning. Exempel på forskningsinfrastrukturer är databaser, arkiv, bibliotek, fältstationer, laboratorier, biobanker, förutsättningar för open science, avancerad teknisk utrustning och tekniskt stöd. Hur arbetar universitetet med forskningsinfrastrukturer idag? Hur kan vi utnyttja de forskningsinfrastrukturer vi redan har på ett bättre sätt? Hur sprids information om existerande infrastrukturer för att öka användandet? Hur samarbetar vi vid universitetet tillsammans med andra avseende forskningsinfrastrukturer? Möter arbetet med forskningsinfrastrukturer de behov som forskningen har och de behov som väntas framöver? Hur fungerar stödet för etablering av ny forskningsinfrastruktur?
- *Tvär- och mångvetenskap (Panel 2)*
Universitetets bredd beskrivs ofta som en inte fullt utnyttjad tillgång. För att utveckla universitetet tvär- och mångvetenskapligt behöver förutsättningar för detta belysas. Vad kan universitetsledningen och vetenskapsområden/fakulteter göra för att underlätta tvär- och mångvetenskaplig forskning? Vilka hinder och outnyttjade möjligheter finns på universitetsnivå, och mellan vetenskapsområden och fakulteter? Hur kan universitetet stimulera tvär- och mångvetenskaplig forskning och vad ska universitetet satsa på framöver? Kan vi arbeta på något annat sätt än vi gör idag? Hur kan vi öka kopplingen mellan tvär- och mångvetenskaplig forskning och utbildning?

Beakta med vilken *systematik* ovanstående sker. Inkludera hur jämställdhet främjas i relation till aktuellt tema.

2022-12-20

Vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar av forskning och forskningsmiljöer

Utvärderingen av forskningen och forskningsmiljöerna drivs av respektive vetenskapsområde/fakultet. SFO:er och forskningscentra utvärderas redan i olika sammanhang. I de fall andra utvärderingar, externa eller interna, redan har belyst frågeställningar som lyfts inom ramen för KoF24, bör fokus läggas på de delar som eventuellt är outforskade.

Även om forskningsmiljöerna står i fokus, kan vetenskapsområden/fakulteter även omfatta sin egen roll och sitt eget arbete med att skapa goda förutsättningar för forskningsmiljöerna. Utvärderingen ska inkludera följande aspekter och underliggande punkter.

1. *Forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse*

- a. De mest framträdande styrkorna, svagheter och utvecklingsområdena avseende kvaliteten på forskningen.
- b. De mest framträdande styrkorna, svagheter och utvecklingsområdena i arbetet med att:
 - upprätthålla och stärka forskningskvaliteten,
 - skapa förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse,
 - främja god forskningssed, förebygga oredlighet i forskningen och hantera överträdelser,
 - skapa goda förutsättningar för forskningens frihet, och
 - skapa goda förutsättningar för tvär- och mångvetenskaplig forskning, liksom för såväl grundforskning som tillämpad forskning.

2. *Samverkan med omgivande samhälle*

De mest framträdande styrkorna, svagheter och utvecklingsområdena i arbetet med att:

- utveckla forskningens kvalitet och relevans genom samverkan med omgivande samhälle,
- sprida och nyttiggöra information om såväl forskning i vid bemärkelse som egna forskningsresultat, och
- följa upp samverkan med det omgivande samhället och bidra till nyttiggörande av forskningen.

3. *Rekrytering, karriärvägar och karriärstöd*

De mest framträdande styrkorna, svagheter och utvecklingsområdena i arbetet med att:

- skapa rättssäkra och transparenta processer för rekrytering och befordran som understödjer forskningens utveckling och förnyelse
- möjliggöra kompetensutveckling och karriärstöd i alla skeden i karriären oberoende av anställningsform
- säkra spetskompetens, t ex genom rekryteringar eller deltagande i projekt.

2022-12-20

4. *Samband mellan forskning och utbildning*

De mest framträdande styrkorna, svagheter och utvecklingsområdena i arbetet med att:

- skapa nära samband mellan forskning och utbildning.

Fokusera i första hand på med vilken *systematik* ovanstående sker. Integrerat i ovanstående beakta hur jämställdhet främjas i forskningens förutsättningar och genomförande.

De fyra aspekterna täcker in såväl SUHF:s ramverk, som de krav som UKÄ implicit ställer genom sin kommande lärosätessgranskning, utöver universitetets egna mål.

För de vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna forskningsutvärderingarna gäller följande universitetsgemensamma ramverk:

Utvärderingarna ska:

- utformas så att de genererar den kunskap som krävs för att utveckla och säkra *forskningens och forskarmiljöernas kvalitet*,
- innefatta extern granskning enligt vedertagna principer för peer review,
- innebära att såväl berörda forskare som studenter/doktorander medverkar i planering, genomförande och uppföljning av utvärderingen,
- innefatta *underlag* i form av styrdokument, bibliometri, indikatorer (bl a från arbetet med mål och strategier) samt basdata om forskningsmiljöerna,
- innefatta en *självvärdering* som inkluderar (1) reflektion kring forskningens och forskningsmiljöns styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter avseende de fyra aspekterna och underliggande punkter samt (2) en handlingsplan med förslag till åtgärder riktade mot identifierade svagheter och utvecklingsområden, och
- resultera i ett *bedömarutlåtande* med identifierade styrkor, svagheter och utvecklingsområden samt rekommendationer.

I genomförandet av dessa forskningsutvärderingar – liksom de universitetsgemensamma – ska en rimlig ambitionsnivå eftersträvas, där arbetet utformas så enkelt och kostnadseffektivt som möjligt.

Ställningstagande angående utvärderingsenheter, hur extern granskning sker, kompletterande underlag, eventuell betygssättning och tilldelning av medel görs på respektive vetenskapsområde/fakultet. De former för extern granskning som kan vara aktuella är t ex bedömarpaneler eller benchmarking. Även vid genomförande av benchmarking ska utvärderingen innefatta självvärdering och ett bedömarutlåtande, från besökt verksamhet.

Utbyte mellan vetenskapsområden och fakulteter sker vid den forskningsutvärderingskonferens som äger rum då bedömarernas rapporter erhållits (se tidsplan). Vid denna konferens redovisas resultat från den sammantagna utvärderingen vid universitetet, det vill säga både universitetsgemensamma teman och vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar, för rektor.

Underlag i utvärderingarna

I båda delarna av KoF24, dvs utvärderingen av universitetsgemensamma teman och i de vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingarna, utgörs underlag av självvärdering, styrdokument, indikatorer (bl a från *Mål och strategier*) och basdata.

Som underlag för självvärdering och bedömarernas granskning av universitetsgemensamma teman ställs därutöver enkätfrågor till kärnverksamheten kring styrkor, svagheter och

2022-12-20

utvecklingsmöjligheter i universitetets arbete med forskningsinfrastruktur samt tvär- och mångvetenskap.

För vetenskapsområdenas-/fakulteternas utvärdering av forskning och forskningsmiljöer ska även bibliometri utgöra ett underlag. Som universitetsgemensamt stöd erbjuds bibliometri och basdata på institutionsnivå (samt om möjligt för centrum/SFO). Bibliometriskt underlag delges i den årliga bibliometriska rapport som publiceras i december varje år och som innefattar universitetets institutioner.

Förutom självvärdering inom forskningsmiljöer så kommer även universitetsledning, vetenskapsområden/fakulteter och möjligtvis viss stödverksamhet att genomföra självvärdering.

Underlagen bör förankras i verksamheten för att få bästa kvalitet. Projektgruppen inleder sitt arbete med att precisera vad som ska ingå i basfakta och i enkäten så att arbetet med att ta fram dessa kan startas. En kartläggning bör göras av prestationer utifrån indikatorer som identifierats i arbetet med *Mål och strategier*. I basfakta om forskningsmiljöerna kan t ex antal medarbetare i olika anställningskategorier, antal doktorander, könsfördelning och ekonomi framgå.

4 Projektorganisation

Rektor är uppdragsgivare för Kvalitet och förnyelse 2024 (KoF24).

Utvärdering av universitetsgemensamma teman

Styrgrupp

- Rektor
- Universitetsdirektören
- Vicerektor vid Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap
- Vicerektor vid Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap
- Vicerektor vid Vetenskapsområdet för medicin och farmaci
- Två studentrepresentanter, utsedda av studentkårerna

Projektgrupp

- Projektledare Prorektor
- Biträdande projektledare:
 - Stf vicerektor vid Vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap
 - Stf vicerektor vid Vetenskapsområdet för teknik och naturvetenskap
 - Stf vicerektor vid Vetenskapsområdet för medicin och farmaci

Biträdande projektledare bistår projektledaren, involverar berörda från respektive område i utformningen av utvärderingen samt besitter kunskap om hur det egna vetenskapsområdet hanterar de vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingarna och utgör därmed en brygga mellan de två delarna av KoF24.

- Två studentrepresentanter, utsedda av studentkårerna gemensamt

2022-12-20

- Sekretariat:
 - Koordinator och sekreterare från UFV med placering vid enheten för kvalitet och utvärdering
- I projektgruppen ingår även följande experter:
 - En tjänsteman vid vartdera områdeskansli
 - Två tjänstemän vid avdelningen för kvalitetsutveckling
 - Två tjänstemän från Planeringsavdelningen
 - En tjänsteman från kommunikationsavdelningen

Därutöver adjungeras ytterligare intern och extern expertis inom temaområdena vid behov

Referensgrupp

- Rådet för forskning

Vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar av forskning och forskningsmiljöer

Vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar av forskning och forskningsmiljöer organiseras, styrs och genomförs inom respektive vetenskapsområde/fakultet.

Stöd i genomförande av KoF24

Stöd för praktiskt genomförande av utvärderingen av *universitetsgemensamma* teman tillhandahålls av universitetsförvaltningen. Praktiskt genomförande av *vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna* utvärderingar omhändertas inom vetenskapsområden och fakulteter. Universitetsförvaltningens metodstöd är tillgängligt för såväl utvärderingen av universitetsgemensamma teman som vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar av forskning och forskningsmiljöer.

5 Förutsättningar och avgränsningar

I arbete med KoF24 ingår att förhålla sig till *Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning* (SUHF) samt UKÄ:s lärosätesgranskning för kvalitetssäkringsarbete avseende forskning.

I arbetet med KoF24 ska involverade sträva efter en god balans mellan resursåtgång och nytta.

6 Risker

En risk med KoF24 är att projektet blir för omfattande och därmed kräver mer resurser än vad verksamheten får ut av resultaten. Genom hela processen krävs en vaksamhet och en medvetenhet om att projektet inte får växa sig för stort.

2022-12-20

Ytterligare en risk är att kommunikationen kring KoF24 brister så att inte utvärderingen är tillräckligt förankrad i organisationen. Detta skulle också kunna medföra att resultatet av utvärderingen blir mindre relevant och mindre användbart för fortsatt kvalitetsutveckling.

7 Finansiering och projektbudget

Finansiering genom särskilda projektmedel

Projektet finansieras genom särskilda projektmedel och belastar konto 962203001 Universitets gemensamma strategiska medel FO. Kostnaden för KoF24 uppskattas till ca 11 350 000 kronor². De vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna forskningsutvärderingarna innebär större kostnader och en större arbetsinsats för vetenskapsområden och fakulteter i jämförelse med tidigare universitetsinitierade forskningsutvärderingar. Budgeten delas därför upp mellan den universitetsövergripande nivån och de tre vetenskapsområdena. Den del av budgeten som tilldelas vetenskapsområdena delas lika dem emellan.

Medel till utvärdering av universitetsgemensamma teman: 1 200 000 kr

Bidrag för kostnader inom vetenskapsområdena: 3 150 000 kr/område

Kostnader UFV övrigt: 200 000 kr (kommunikation etc)

Praktiskt och administrativt stöd: 500 000 kr

Totalt ca 11 350 000 kr

8 Tidsplan

KoF24 kommer att innefatta verksamhet som genomförs på olika organisatoriska nivåer.

Utvärdering av universitetsgemensamma teman

En mer precis tidsplan utarbetas av projektledaren och projektsekreteraren/koordinatören.

Förutom återkommande avstämning med styrgrupp och rådet för forskning, uppdras projektgruppen att finna former för vidare kommunikation och information om utvärderingen såväl under projektets gång som när det väl är genomfört. En kommunikationsplan tas fram av projektgruppen för att säkerställa att god informationsspridning och delaktighet uppnås.

² Till detta tillkommer den arbetstid som läggs ner av projektgrupp, vid vetenskapsområden/fakulteter och institutioner

2022-12-20

2022

Dec 2022 Rektor fattar beslut om direktiv
Vetenskapsområden och universitetsförvaltningen anmodas inkomma med förslag på ledamöter till projektgruppen

2023

Jan 2023 Vetenskapsområden och universitetsförvaltningen anmodas inkomma med förslag på ledamöter till projektgruppen

Mars 2023 Projektgruppen konstitueras (diskussion om tidsplan, utvärderingsenheter, bedömare och underlag inleds)

HT-23 Inled arbete med självvärdering

2024

VT24-HT24 Självvärdering och bedömarbesök för *tema 1 - Forskningsinfrastruktur* och *tema 2 – Tvär- och mångvetenskap*

2025

VT25 Övergripande resultatsammanställning genomförs för hela KoF24, dvs universitetsgemensamma teman och vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar

April 2025 Forskningsutvärderingskonferens där resultat redovisas för rektor

Vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingar av forskning och forskningsmiljöer

De vetenskapsområdes-/fakultetsdrivna utvärderingarna av forskning och forskningsmiljö planeras och genomförs på vetenskapsområdes-/fakultetsnivå. Genomförandet ska ske under perioden VT24-HT24

2023

HT23 Vetenskapsområden redovisar tidsplan för planerat genomförande för rektor

2024

VT24-HT24 Vetenskapsområdena genomför forskningsutvärdering

April 2025 Vetenskapsområden/fakulteter redovisar genomförda forskningsutvärderingar för rektor i samband med forskningsutvärderingskonferensen. (Dessa resultat inkluderas i den övergripande resultatsammanställningen för hela KoF24, tillsammans med universitetsgemensamma teman)

2022-12-20

9 Överlämnande och uppföljning

Utvärderingens resultat i form av bedömrappporter och övergripande resultatsammanställning överlämnas till rektor i samband med den planerade forskningsutvärderingskonferensen. Detta gäller såväl utvärderingen av universitetsgemensamma teman som utvärderingen av forskning och forskningsmiljöer inom respektive vetenskapsområde.

Uppföljning av utvärderingen sker inom ramen för ordinarie årlig verksamhetsuppföljning. På universitetsövergripande nivå betyder detta att KoF24 inkluderas i rektors kvalitetsdialog med vetenskapsområdena, rektors summering av utvärderingsåret samt rektors rapportering till konsistoriet.

10 Bilagor

[Förstudie KoF24 – arbetsgruppens förslag \(UFV 2021/524\)](#)